

Çiçek gibi insan ağaçları

Otel, park, meyhane, restoran, sinema gibi mekânlar Edip Cansever'in yola koyulduğu poetik noktalardır. 'Oteller Kenti', 'Kirli Ağustos', 'Ruhi Bey Ben Nasılım' kitapları ile dolaylı okumalara el verir 'Umutsuzlar Parkı'...

Her kitap tekil okumaya imkân verir. Ne var ki, Edip Cansever gibi şairlerin tekli kitaplarını bütün eserleriyle birlikte yorumlamak, okumak, tartışmak da mümkündür. Özellikle **'Yerçekimli Karanfil'** kitabından sonra Cansever, kentin ve kentli bireyin şiirine açıkça odaklanır. Kente sonradan gelenlerle değil, öteden beri kentli olanlardır onun insanları. Onlar kentsoylu kişilikleriyle belirirler. Ruhi Bey gibi başkarakter olabildikleri gibi isimsiz de belirirler, ancak temsil kabiliyetleri yönüyle çoğuldurlar. Bu yüzden, kentleşme gerilimi devam eden bir ülkenin şairi olarak dönemsel değil sürekli okunur Cansever.

Otel, park, meyhane, restoran, sinema, geçit gibi mekânlar onun yola koyulduğu poetik noktalardır. Doğrudan olmasa bile 'Oteller Kenti', 'Kirli Ağustos', 'Ruhi Bey Ben Nasılım', 'Bezik Oynayan Kadınlar' ve 'Çağrılmayan Yakup' kitapları ile dolaylı okumalara el verir 'Umutsuzlar Parkı'. Adeta anıları, yüzleri, psikolojileri, olguları, hayatları, canlı ve olağan bir değişim efektiyle beraber yaymıştır şiirine Cansever. Mutсуzлuk, değişim, geçip gitme yanına, yaşam bilgisi ve hüneri edinmiş kent soylulara hem bakar, hem dokunur hem de onları eleştirir şair. Yaşamınıza bakın demekle kalmaz, işte her şey değişiyor, elden ne gelir demek ister. Özellikle, 'Amerikan Bilardosuyla Penguen' şiirindeki penguen imgesi ile yapar şair bunu. Uzaklık içindeki yabancılık, soğuk iklim halesiyle içselleştirilir.

'Her evde bir çekirdek gibi insan ağaçları' mısraına tutduğumuzda, büyük şiirde okura el uzatıp göz kırpan o büzülmüşlük içindeki son kalıtı da görü-

rüz. Umutsuzlara yatak (mekân, yuva) olan park, ev, aile (dört kişi), semt, şehir hatta ülke diye de sembolize edilir. Alışkanlıklar, gelenek sayıla sayıla, adeta terk edilir. Envanteri, bir sayı unsuru olmaktan çıkarıp bir durum ekolojisine dönüştürür Cansever. Kent çok katmanlı elverir bu ekolojiye. 'Değişmek' temel elementtir. 'Binlerce ama binlerce yıldır yaşamanın' bilincine akar.

Sızlanmalarla değil etkin ve diri bir yaşama isteği ile doludur söylem. Estetik yöntem, görsel kabartmayı, gelişmiş fotoğraf makinesi kıvraklığı ile işletir. **Kendisine özgü bir şiir kurgusu yaratır.** Şüphe kipi, öznel arası koro geçişkenliği yaratır. Yaşamın gücü daha, insanın gücünden ileridir burada. "Siz değil, o kadar aşırı gidiyor ki sizden/O ne mi, yaşadıklarınız belki" diyen şair, "Biz olmayan insanlarız..." mısraıyla şaşırtıcı bir belirsizlik kurar. Umutsuzluğu, yaşama tekrarı ile aşmak ister şiir.

Cansever şiirine yayılmış pek çok ses, ima (cinsellik dahil), ayrıntı küllenmeye bırakılmadan canlı tutulur. Bakışlar bakışlara eklenir, yorgunluk verse, bunaltıp can sıkırsa da bu kentli bilinç hep açık kalacaktır yaşamın ortasında.

Erken sezilmiş bir modern duyum parçalarıdır elimizdeki şiirler. Genetiği adım adım çözülecek kentin son yerli sakinlerine bir esenlik öğüdüdür. ■

EDİP CANSEVER
Umutsuzlar
Parkı

**UMUTSUZLAR
PARKI**

Edip Cansever,
Yapı Kredi Yayınları,
2020
80 sayfa, 10 TL.